

Обставини справи

Вища виборча рада (далі – Рада) відмовила заявнику – політичній партії – у наданні дозволу на проведення місцевих з'їздів у трьох містах (Анкара, Анталія та Артвін), що є передумовою висунення кандидатів для участі на парламентських виборах. Партія-заявник не відповідала встановленим законом критеріям, оскільки не мала місцевих осередків принаймні в третині районів цих трьох міст.

Оцінка Суду

Відмова партії-заявнику провести місцеві з'їзди в кожному з трьох міст становила втручання у її право на свободу об'єднання; таке втручання було передбачене законом і переслідувало законні цілі захисту громадського порядку та прав і свобод інших осіб.

Партія-заявник могла вільно провадити свою політичну діяльність у трьох містах та в районах тих міст, де вона ще не мала місцевих осередків чи представництв. Вона могла безперешкодно пропагувати свої ідеї шляхом проведення мирних громадських зібрань у розумінні статті 11 Конвенції з метою набору членів та створення місцевих осередків у тих районах, де вона не мала представництв. Крім того, з рішень Ради випливало, що партія-заявник була поінформована про те, що вона може повторно подати свій запит на проведення місцевих з'їздів у відповідних містах після досягнення необхідного законом кворуму.

Реалізацію партією-заявником свого права на свободу об'єднання відповідно до статті 11 Конвенції також варто розглядати у світлі її права брати участь у парламентських виборах згідно зі статтею 3 Першого протоколу до Конвенції, у сфері, у якій держави мають широку свободу розсуду. У цій справі рішення Ради обґрунтовувалися тим фактом, що законодавець бажав запровадити конкретні умови проведення з'їзду політичною партією, аби вона згодом могла представити кандидатів для участі в парламентських виборах. Таким чином, для будь-якої політичної партії факт проведення з'їзду на місцевому, регіональному й далі на національному рівнях є важливим кроком у її діяльності, що зрештою дозволяє їй представити кандидатів на парламентських виборах із всеосяжною національною базою. Законодавець мав намір регулювати ступінь представництва політичних партій на всій території країни, зокрема у великих міських районах, на місцевому рівні, наприклад у селах, що вимагається для проведення з'їздів такими партіями. Проведена Радою перевірка полягала у з'ясуванні того, чи дотримала партія-заявник установлені законодавцем умови, керуючись конкретними фактами.

¹ Огляд цього рішення ЄСПЛ підготувала Анастасія Бойченко.

Незважаючи на рішення Ради, ЄСПЛ не вбачив жодного іншого втручання національних органів влади, такого як запобігання або перешкоджання асоціативній діяльності, здійснюваної партією-заявником, з метою дотримання законодавчих умов проведення місцевого з'їзду. Рішення Ради про відмову в наданні дозволу партії-заявникові обґрунтовувалися фактичною та об'єктивною оцінкою того, наскільки недостатньо вона створила осередків на місцевому рівні у всіх районах міст, про які йшла мова. Рішення Ради не обґрунтовувалися критеріями, що впливають, до прикладу, з незаконної асоціативної діяльності партії-заявника, що могла б зашкодити територіальній цілісності, або з діяльності, що була несумісною зі статтею 11 Конвенції, або із загального виклику конституційному порядку, що може зашкодити верховенству права. Таким чином, партії-заявнику не перешкождали в реалізації свого права на свободу об'єднання або у веденні політичної діяльності відповідно до її статуту та чинного законодавства.

Із цього випливало, що причини, викладені в спірних рішеннях, а також мотиви законодавця не перешкождали партії-заявникові в реалізації свого права на свободу провадити асоціативну діяльність як політична партія.

У світлі зазначеного наведені Радою причини були відповідними та достатніми, а втручання було пропорційним легітимній меті, переслідуваній у демократичному суспільстві.

Висновок

Відсутність порушення статті 11 Конвенції (свобода зібрань та об'єднання).

Відсутність порушення статті 13 Конвенції (право на ефективний засіб правового захисту).

Рішення в цій справі ухвалене Палатою 10 травня 2022 року й набуло статусу остаточного 10 жовтня 2022 року відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції.